

Sygnatura akt IV Ka 244/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Świdnicy w IV Wydziale Karnym Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący :	SSO Agnieszka Połyniak (spr.)
Sędziowie :	SO Elżbieta Marcinkowska SO Adam Pietrzak
Protokolant :	Aneta Pawlicka

przy udziale Barbary Chodorowskiej Prokuratora Prokuratury Okręgowej,

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2013 roku

sprawy **R. M.**

oskarżonego z art. 286 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k., art. 270 § 2 k.k. i art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 293 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Świdnicy

z dnia 30 listopada 2012 roku, sygnatura akt II K 28/10

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- 1) uchyla rozstrzygnięcie o karze łącznej zawarte w punkcie X dyspozycji;
- 2) uchyla orzeczenie z punktu XII dyspozycji dotyczące obowiązku naprawienia szkody oparte na art 46 § 1 kk;
- 3) uchyla orzeczenie o kosztach sądowych zawarte w punkcie XIII dyspozycji;
- 4) uchyla rozstrzygnięcie zawarte w punkcie IX dyspozycji dotyczące skazania R. M. za ciąg przestępstw z art 304 kk opisanych w punktach od IX. 1 do IX. 17 i w tym zakresie sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Świdnicy do ponownego rozpoznania;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe za I instancję związane ze skazaniem za czyn opisany w punkcie VIII dyspozycji, w tym wymierza mu 180 złotych opłaty za to postępowanie;

IV. zwalnia oskarżonego od obowiązku uiszczenia kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym w zakresie zarzutów apelacji, które nie zostały uwzględnione.

UZASADNIENIE

Prokurator Prokuratury Rejonowej w Świdnicy oskarżył R. M. o to, że:

I. w dniu 16.03.2004 r. w Ś., woj. (...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził J. K. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 33 tys. Zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do wartości udzielonej pokrzywdzonemu pożyczki, w ten sposób, iż w umowie podał, że udziela J. K. pożyczki gotówkowej w wysokości 45 tys. Zł gdy w rzeczywistości udzielił mu jedynie pożyczki w kwocie 12 tys. Zł

tj. o czyn z art. 286§1 kk

II. w dniu 02.03.2000 r. w Ś.woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził A. T.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 16 tys. Zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do wartości udzielonej pokrzywdzonemu pożyczki, w ten sposób, iż w umowie podał że udziela A. T.pożyczki gotówkowej w wysokości 25 tys. Zł, gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 9 tys. Zł

tj. o czyn z art. 286§1 kk

III. w dniu 23.07.2002 r. w Ś. woj. (...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził H. M. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 16 tys. Zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do wartości udzielonej pokrzywdzonej pożyczki, w ten sposób, iż w umowie podał, że udziela H. M. pożyczki gotówkowej w wysokości 25 tys. zł, gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 9 tys. zł

tj. o czyn z art. 286§1 kk

IV. w dniu 04.11.2003 r. w Ś., woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził G. R.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 1.600 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonej pożyczki, w ten sposób, iż w umowie wpisał że udziela G. R.pożyczki gotówkowej w wysokości 2.000 zł gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 400 zł

tj. o czyn z art. 286§1 kk

V. w dniu 15.12.2003 r. w Ś.woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził M. R.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 700 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonemu pożyczki w ten sposób, iż w umowie wpisał że udziela M. R.pożyczki gotówkowej w wysokości 1.000 zł gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 300 zł

tj. o czyn z art. 286§1 kk

VI. w dniu 25.05.2004 r. w Ś.woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziłB. C.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 2.700 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonej pożyczki w ten sposób, iż w umowie wpisał, że udziela B. C.pożyczki gotówkowej w kwocie 3.000 zł gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 300 zł,

tj. o czyn z art. 286§1 kk

VII. w dniu 26.01.2004 r. w Ś.woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził H. G.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 2.500 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonej pożyczki, w ten sposób, iż w umowie wpisał, że udziela H. G.pożyczki gotówkowej w wysokości 3.000 zł gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 500 zł,

tj. o czyn z art. 286§1 kk

VIII. w dniu 29.01.2004 r. w Ś.woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził A. G.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 2.700 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonemu pożyczki, w ten sposób, iż w umowie wpisał, że udziela A. G.pożyczki gotówkowej w wysokości 3.000 zł gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 300 zł,

tj. o czyn z art. 286§1 kk

IX. w dniu 04.02.2004 r. w Ś.woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził M. M.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 2.500 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonemu pożyczki, w ten sposób, iż w umowie wpisał, że udziela M. M.pożyczki gotówkowej w wysokości 3.000 zł gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 500 zł,

tj. o czyn z art. 286§1 kk

X. w okresie od września do października 2003 r. w Ś. woj. (...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził C. P. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 700 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonemu pożyczki, w ten sposób, iż w umowie wpisał, że udziela C. P. pożyczki gotówkowej w wysokości 1.000 zł gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 300 zł,

tj. o czyn z art. 286§1 kk

XI. w czerwcu 1999r. w Ś.woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził E. K.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 60 tys. zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do wartości udzielonej pokrzywdzonemu pożyczki, w ten sposób, iż w umowie podał, że udziela E. K.pożyczki gotówkowej w wysokości 50 tys. zł, a następnie na poczet spłaty wierzytelności przejął mieszkanie pokrzywdzonej mieszczące się na ul. (...)

tj. o czyn z woj. 286§1 kk

XII. w maju 2002r. w Ś.woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził M. B.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 12 tys. zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do wartości udzielonej pokrzywdzonej pożyczki, w ten sposób, iż w umowie podał, że udziela M. B.pożyczki gotówkowej w wysokości 18 tys. zł, gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 6 tys. zł,

tj. o czyn z art. 286§1 kk

XIII. w dniu 15.09.2004r. w Ś.woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził W. M.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 2.300 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonej pożyczki, w ten sposób, iż w umowie wpisał, że udziela W. M.pożyczki gotówkowej w wysokości 3.000 zł, gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 700 zł,

tj. o czyn z art. 286§1 kk

XIV. w okresie 2004 r. w Ś.woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził Z. K.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 2.500 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonemu pożyczki, w ten sposób, iż w umowie wpisał, że udziela Z. K.pożyczki gotówkowej w wysokości 3.000 zł, gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 500 zł,

tj. o czyn z art. 286§1 kk

XV. w okresie 2003 r. w Ś.woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził S. Z.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 1.600 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonemu pożyczki, w ten sposób, iż w umowie wpisał, że udziela S. Z.pożyczki gotówkowej w wysokości 2.000 zł, gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 400 zł,

tj. o czyn z art. 286§1 kk

XVI. we wrześniu 2004 r. w Ś. woj. (...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził D. G. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 3.600 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonej pożyczki, w ten sposób, iż w umowie wpisał, że udziela D. G. pożyczki gotówkowej w wysokości 4.000 zł, gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 400 zł,

tj. o czyn z art. 286§1 kk

XVII. we wrześniu 2004 r. w Ś. woj. (...) działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził J. G. do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 6.300 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonemu pożyczki gotówkowej w wysokości 7.000 zł gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 700 zł,

tj. o czyn z art. 286§1 kk

XVIII. w okresie 2003 r. w Ś.woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził T. K.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 2.000 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonemu pożyczki, w ten sposób, iż w umowie wpisał, że udziela T. K.pożyczki gotówkowej w wysokości 3.000 zł, gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 1.000 zł,

tj. o czyn z art. 286§1 kk

XIX. w maju 2004 r. w Ś.woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziłL. D.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 2.700 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonemu pożyczki, w ten sposób, iż w umowie wpisał, że udziela L. D.pożyczki gotówkowej w wysokości 3.000 zł, gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 300 zł,

tj. o czyn z art. 286§1 kk

XX. w okresie 2004 r. w Ś.woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził M. B.(1)do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 1.400 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonej pożyczki, w ten sposób, iż w umowie wpisał, że udziela M. B. (1)pożyczki gotówkowej w wysokości 2.000 zł, gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 600 zł,

tj. o czyn z art. 286§1 kk

XXI. w grudniu 2004 r. w Ś.woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadził L. K.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 1.800 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonemu pożyczki, w ten sposób, iż w umowie wpisał, że udziela L. K.pożyczki gotówkowej w wysokości 2.100 zł, gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 300 zł,

tj. o czyn z art. 286§1 kk

XXII. w lutym 2005 r. w Ś.woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziłI. M.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 1.200 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonej pożyczki, w ten sposób, iż w umowie wpisał, że udziela I. M.pożyczki gotówkowej w wysokości 1.600 zł, gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 400 zł,

tj. o czyn z art. 286§1 kk

XXIII. w okresie od 23.11.1999 r. do 23.12.1999 r. w Ś. woj., (...) w celu użycia za autentyczny wypełnił blankiet umowy pożyczki na nazwisko pożyczkobiorcy A. Z. bez wypisanej kwoty

tj. o czyn z art. 270§2 kk

XXIV. w marcu 2005 r. w Ś., woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w zamiarze popełnienia czynu zabronionego usiłował doprowadzić M. S.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 1.500 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonej pożyczki, w ten sposób, iż w umowie wpisał, że udziela M. S.pożyczki gotówkowej w wysokości 2.000 zł gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 500 zł lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na zabezpieczenie dokumentu,

tj. o czyn z art. 13§1 kk w zw. z art. 286§1 kk

XXV. w okresie 2004 r. w Ś.woj. (...)działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej w zamiarze popełnienia czynu zabronionego usiłował doprowadzić K. K.do niekorzystnego rozporządzenia własnym mieniem w wysokości 2.700 zł za pomocą wprowadzenia w błąd co do rzeczywistej wartości udzielonej pokrzywdzonej pożyczki, w ten

sposób, iż w umowie wpisał, że udziela K. K.pożyczki gotówkowej w wysokości 3.000 zł gdy w rzeczywistości udzielił jedynie pożyczki w kwocie 300 zł lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na zabezpieczenie dokumentu,

tj. o czyn z art. 13§1 kk w zw. z art. 286§1 kk

XXVI. w dniu 23.03.2005 r. w Ś.woj. (...)w lombardzie mieszczącym się na ul. (...), w komputerze przenośnym typu laptop posiadał programy komputerowe, w postaci W. (...), W. (...), (...)(...), (...)(...), (...)o których na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i mógł przypuszczać, że zostały uzyskane za pomocą czynu zabronionego wbrew warunkom zezwolenia powodując straty w kwocie nie mniejszej niż 7.228,00 na szkodę producentów tych programów reprezentowanych przez Agencję (...)oraz o wartości niemniejszej niż 5.147,000 zł na szkodę producentów tych programów, tj. C.(...), (...)(...)reprezentowanych przez L. (...),

tj. o czyn z art. 291§1 kk w zw. z art. 293§1 kk

Wyrokiem z dnia 30 listopada 2012r. Sąd Rejonowy w Świdnicy, w sprawie o sygn. akt II K 281/10 uniewinnił R. M. od zarzutu:

1. popełnienia czynu z art. 270§2 k.k. polegającego na tym, że w okresie od 23.11.1999r. do 23.12.1999r. w Ś. woj. (...) w celu użycia za autentyczny wypełnił blankiet umowy pożyczki na nazwisko pożyczkobiorcy A. Z. bez wypisania kwoty (XXIII aktu oskarżenia);

2. popełnienia czynu z art. 291§1 k.k. w zw. z art. 293§1 k.k. polegającego na tym, że w dniu 23.03.2005r. w Ś.woj. (...)w lombardzie mieszczącym się na ul. (...), w komputerze przenośnym typu laptop posiadał programy komputerowe, w postaci W. (...), W. (...), (...)(...), (...), (...)o których na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i mógł przypuszczać, że zostały uzyskane za pomocą czynu zabronionego wbrew warunkom zezwolenia powodując straty w kwocie nie mniejszej niż 7.228,00 zł na szkodę producentów tych programów reprezentowanych przez Agencję (...)oraz o wartości nie mniejszej niż 5.147,00 zł na szkodę producentów tych programów tj.C.(...), (...)(...)reprezentowanych przez L. (...)(pkt XXVI aktu oskarżenia).

Tym samym wyrokiem na podstawie art. 17§1 pkt 6 k.p.k. umorzył postępowanie karne przeciwko R. M. o czyny z art. 304 k.k. polegające na tym, że:

II.w dniu 02 marca 2000 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie A. T.zawarł z nim umowę pożyczki kwoty 9.000 złotych na okres 2 miesiące z odsetkami w wysokości 1.800 złotych nakładając na niego obowiązek

świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty 25.000 złotych w terminie do dnia 04 maja 2000 roku, tj. o czyn z art. 304 kk, a koszty procesu w tym zakresie zaliczył na rachunek Skarbu Państwa

III. w ramach czynu opisanego w punkcie XI części wstępnej wyroku na podstawie art. 17§1 pkt 6 kpk umorzył postępowanie karne przeciwko oskarżonemu o to, że w czerwcu 1999 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie E. K. zawarł z nią umowę pożyczki kwoty 25.000 złotych na okres 3 miesięcy z odsetkami w wysokości 5.000 złotych nakładając na nią obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty 50.000 złotych w terminie do dnia 01 października 1999 roku, tj. o czyn z art. 304 kk, a koszty procesu w tym zakresie zaliczył na rachunek Skarbu Państwa,

IV. w ramach czynu opisanego w punkcie XII części wstępnej wyroku na podstawie art. 17§1 pkt 6 kpk umorzył postępowanie karne przeciwko oskarżonemu o to, że w dniu 27 maja 2002 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie M. B. zawarł z nią umowę pożyczki kwoty 6.000 złotych na okres 12 miesięcy nakładając na nią obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty 18.000 złotych w terminie do dnia 27 sierpnia 2002 roku, tj. o czyn z art. 304 kk, a koszty procesu w tym zakresie zaliczył na rachunek Skarbu Państwa,

V. w ramach czynu opisanego w punkcie III części wstępnej wyroku na podstawie art. 17§1 pkt 6 kpk umorzył postępowanie karne przeciwko oskarżonemu o to, że w dniu 23 lipca 2002 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie H. M. zawarł z nią umowę pożyczki kwoty 9.000 złotych na okres 3 miesięcy z odsetkami w kwocie po 900 złotych miesięcznie, nakładając na nią obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty 25.000 złotych w terminie do 23 października 2002 roku, tj. o czyn z art. 304 kk, a koszty procesu w tym zakresie zaliczył na rachunek Skarbu Państwa,

VI. w ramach czynu opisanego w punkcie XVI części wstępnej wyroku na podstawie art. 17§1 pkt 6 kpk umorzył postępowanie karne przeciwko oskarżonemu o to, że w bliżej nieustalonej dacie we wrześniu 2002 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie D. G. zawarł z nią umowę pożyczki kwoty 400 złotych na okres 5 miesięcy, nakładając na nią obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami tj. łącznej kwoty 500 złotych, tj. o czyn z art. 304 kk, a koszty procesu w tym zakresie zaliczył na rachunek Skarbu Państwa,

VII. w ramach czynu opisanego w punkcie XVII części wstępnej wyroku na podstawie art. 17§1 pkt 6 kpk umorzył postępowanie karne przeciwko oskarżonemu o to, że w bliżej nieustalonej dacie we wrześniu 2002 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie J. G. zawarł z nim umowę pożyczki kwoty 700 złotych na okres 5 miesięcy, nakładając na niego obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami w wysokości 20% tj. łącznej kwoty w wysokości 840 złotych, tj. o czyn z art. 304 kk, a koszty procesu w tym zakresie zaliczył na rachunek Skarbu Państwa.

Nadto R. M. uznał Sąd Rejonowy w Świdnicy za winnego tego, że w dniu 22 marca 2004r. w Ś. woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie J. K. zawarł z nim umowę pożyczki kwoty 12000 zł na okres 12 miesięcy wraz z odsetkami, nakładając na niego obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty 45000 złotych w terminie do dnia 16 maja 2004r., tj. popełnienia czynu z art. 304 k.k. i za to wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności.

Następnie w ramach czynów opisanych w pkt od IV do X i od XIII do XV, od XVIII do XXII, XXIV i XXV części wstępnej wyroku uznał tego oskarżonego za winnego tego, że działając w warunkach ciągu przestępstw określonego w art. 91§1 k.k.:

1/. w bliżej nieustalonej dacie w okresie września – października 2003 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie C. P. zawarł z nią umowę pożyczki kwoty 300 złotych na okres 6 miesięcy nakładając na nią obowiązek

świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami, tj. łącznej kwoty w wysokości 1.000 złotych,

tj. popełnienia czynu z art. 304 kk

2/. w dniu 04 listopada 2003 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie G. R.zawarł z nią umowę pożyczki kwoty 400 złotych na okres 6 miesięcy, nakładając na nią obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami, tj. łącznej kwoty w wysokości 480 złotych, tj. popełnienia czynu z art. 304 kk

3/. w dniu 15 grudnia 2003 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie M. R.zawarł z nim umowę pożyczki kwoty 300 złotych na okres 6 miesięcy, nakładając na niego obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami, tj. łącznej kwoty w wysokości 360 złotych, tj. popełnienia czynu z art. 304 kk,

4/ w dniu 29 grudnia 2003 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie S. Z.zawarł z nim umowę pożyczki kwoty 400 złotych na okres 5 miesięcy, nakładając na niego obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami, tj. łącznej kwoty w wysokości 658 złotych, tj. popełnienia czynu z art. 304 kk,

5/ w bliżej nieustalonej dacie w grudniu 2003 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie T. K.zawarł z nim umowę pożyczki kwoty 1.000 złotych na okres 5 miesięcy, nakładając na niego obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami w wysokości 200 złotych, tj. łącznej kwoty w wysokości 1200 złotych, tj. popełnienia czynu z art. 304 kk,

6/ w dniu 26 stycznia 2004 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie H. G.zawarł z nią umowę pożyczki kwoty 500 złotych na okres 5 miesięcy, nakładając na nią obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami, tj. łącznej kwoty w wysokości 1000 złotych, tj. popełnienia czynu z art. 304 kk,

7/ w dniu 29 stycznia 2004 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie A. G.zawarł z nim umowę pożyczki na kwotę 300 złotych na okres 5 miesięcy, nakładając na niego obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami, tj. łącznej kwoty w wysokości 400 złotych, tj. popełnienia czynu z art. 304 kk,

8/ w dniu 04 lutego 2004 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie M. M.zawarł z nim umowę pożyczki kwoty 500 złotych na okres 5 miesięcy, nakładając na niego obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami w wysokości 50%, tj. łącznej kwoty w wysokości 750 złotych, tj. popełnienia czynu z art. 304 kk,

9/ w bliżej nieustalonej dacie w okresie od marca 2004 roku do czerwca 2004 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie M. B.(1)zawarł z nią umowę pożyczki kwoty 600 złotych na okres 5 miesięcy, nakładając na nią obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami tj. łącznej kwoty w wysokości 800 złotych, tj. popełnienia czynu z art. 304 kk,

10/ w dniu 25 maja 2004 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie B. C.zawarł z nią umowę pożyczki kwoty 300 złotych na okres 6 miesięcy, nakładając na nią obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami , tj. łącznej kwoty w wysokości 570 złotych, tj. popełnienia czynu z art. 304 kk,

11/ w bliżej nieustalonej dacie w maju 2004 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie L. D.zawarł z nim umowę pożyczki kwoty 300 złotych na okres 4 miesiące, nakładając na niego obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami tj. łącznej kwoty w wysokości 680 złotych, tj. popełnienia czynu z art. 304 kk,

12/ w dniu 08 lipca 2004 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie Z. K.zawarł z nim umowę pożyczki kwoty 500 złotych na okres 6 miesięcy, nakładając na niego obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami tj. łącznej kwoty w wysokości 1152 złotych, tj. popełnienia czynu z art. 304 kk,

13/ w dniu 19 września 2004 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie W. M.zawarł z nią umowę pożyczki kwoty 700 złotych na okres 5 miesięcy, nakładając na nią obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami tj. łącznej kwoty w wysokości 1.124 złotych, tj. popełnienia czynu z art. 304 kk,

14/ w bliżej nieustalonej dacie w grudniu 2004 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie L. K.zawarł z nim umowę pożyczki kwoty 300 złotych na okres 5 miesięcy, nakładając na niego obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami tj. łącznej kwoty w wysokości 475 złotych, tj. popełnienia czynu z art. 304 kk,

15/ w bliżej nieustalonej dacie pod koniec 2004 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie K. K.zawarł z nią umowę pożyczki kwoty 300 złotych na okres 5 miesięcy, nakładając na nią obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami tj. łącznej kwoty w wysokości 475 złotych, tj. popełnienia czynu z art. 304 kk,

16/ w lutym 2005 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie I. M.zawarł z nią umowę pożyczki kwoty 400 złotych na okres 12 miesięcy, nakładając na nią obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami tj. łącznej kwoty w wysokości 960 złotych, tj. popełnienia czynu z art. 304 kk,

17/ w bliżej nieustalonej dacie w marcu 2005 roku w Ś., woj. (...), wyzyskując przymusowe położenie M. S.zawarł z nią umowę pożyczki kwoty 500 złotych na okres 6 miesięcy, nakładając na nią obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, a polegającego na uiszczeniu na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki wraz z odsetkami tj. łącznej kwoty w wysokości 816 złotych, tj. popełnienia czynu z art. 304 kk, i za to na podstawie art. 304 kk w zw. z art. 91§1 kk wymierzył oskarżonemu karę 3 lat pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 91§2 k.k., wyżej orzeczone kary jednostkowe pozbawienia wolności połączył i wymierzył karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, zaliczając na jej poczet okres tymczasowego aresztowania od 23.03.2005r. do 25.06.2005r. (art. 63§1 k.k.).

Zaś na podstawie art. 46§1 k.k. zobowiązał tenże sąd oskarżonego do naprawienia szkody części wyrządzonej H. G.poprzez zapłatę 1000 złotych oraz A. G.poprzez zapłatę 400 złotych oraz obciążył oskarżonego kosztami postępowania sądowego, w tym wymierzył mu 400 złotych opłaty za to postępowanie.

Z rozstrzygnięciem tym nie pogodził się oskarżony, który za pośrednictwem swego obrońcy zaskarżył wyrok w całości na swoją korzyść zarzucając:

I. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydanego orzeczenia mający wpływ na treść orzeczenia a przejawiający się w:

a) przyjęciu przez Sąd, że oskarżony wyzyskując przymusowe położenie A. T., E. K., M. B., H. M., D. G., J. G., J. K., C. P., G. R., M. R., S. Z., T. K., H. G., A. G., M. M., M. B.(1), B. C., L. D., Z. K., W. M., L. K., K.k., I. M., M. S.zawarł ze

wskazanymi osobami umowy pożyczki nakładając na nie obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, podczas gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwolił na ustalenie, że wskazane osoby znajdowały się w przymusowym położeniu a także faktu, iż przedmiotem zawieranych umów pożyczek było spełnienie świadczeń niewspółmiernych

b) przyjęciu przez Sąd, że czyny opisane w pkt od IV do X i do XII do XV i od XVIII do XXII, XXIV i XXV części wstępnej wyroku zostały popełnione w warunkach ciągu przestępstw, podczas gdy powyższe czyny a także czyn opisany w pkt I części wstępnej wyroku zostały popełnione w wyniku z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu i winny być zakwalifikowane jako występki z art. 304 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

II. rażąco niewspółmierność orzeczonej kary łącznej 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności w stosunku do celów, jakie kara ta winna spełnić w zakresie prewencji szczególnej a przede wszystkim do stopni winy oskarżonego oraz innych okoliczności podmiotowych, przejawiającej się w błędnym przyjęciu, że działania oskarżonego były skierowane przeciwko osobom znajdującym się w sytuacji w zasadzie uniemożliwiającej bądź znacznie utrudniającej zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych oraz że sposób działania sprawcy, wskazuje że z przestępczego działania oskarżony uczynił sobie sposób na życie pomijając przy tym okoliczności przemawiające na korzyść oskarżonego.

Podnosząc powyższe zarzuty apelujący wniósł o uniewinnienie oskarżonego od zarzucanych mu czynów, względnie o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zmianę kwalifikacji prawnej czynów przypisanych oskarżonemu kwalifikując je jako występki z art. 304 k.k. w zw. z art. 12 k.k. a tym samym obniżenie wymierzonej oskarżonemu kary.

Sąd odwoławczy zważył co następuje:

Apelacja (mimo jej wewnętrznej niespójności) w niewielkim zakresie zasługuje na uwzględnienie. Niemniej ta wręcz jedynie zasygnalizowana nader marginalnie okoliczność dotycząca zakwestionowania przyjęcia niewspółmierności świadczenia wzajemnego spowodowała, że zaskarżony wyrok co do ciągu przestępstw kwalifikowanych z art. 304 k.k. w zw. z art. 91§1 kk. musiał zostać uchylony i w tym zakresie sprawę sąd I instancji będzie musiał ponownie rozpoznać.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do samej apelacji i zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych odnoszącego się do czynów popełnionych na szkodę A. T., E. K., M. B., H. M., D. G., J. G., co do których sąd orzekający umorzył postępowanie karne przeciwko R. M. z uwagi na przedawnienie karalności, to ustalenia te nie mogą być skutecznie kwestionowane. Sprawstwo oskarżonego – wbrew twierdzeniom apelującego – zgromadzone dowody wykazały w sposób nie budzący wątpliwości.

Pomija bowiem skarżący to, że wszystkie te osoby, którym oskarżony udzielił pożyczek gotówkowych, przyszły do niego dlatego, że nie miały tzw. „zdolności kredytowej” i w bankach żadnego kredytu czy pożyczki uzyskać nie mogły. O okolicznościach tych oskarżonego informowały a wynikały z sytuacji materialnej tych osób, tj. wysokości osiąganych dochodów. W przypadku A. T. i E. K. była to z kolei sytuacja wynikająca z problemów finansowych związanych z działalnością, którą prowadziły. Tym samym nie jest prawdą, że pokrzywdzeni nie znajdowali się w przymusowym położeniu. Każdorazowo były to sytuacje takie, że aktualne w chwili podejmowania decyzji o pożyczce na warunkach oferowanych przez oskarżonego, warunki kształtowały się dla nich tak dalece niekorzystnie, że brak gotówki groził im wielkimi dolegliwościami (czy to brakiem środków na zaspokojenie potrzeb bieżącego funkcjonowania rodziny czy to fiaskiem prowadzonej działalności gospodarczej). Tu zarówno ustalenia poczynione przez sąd orzekający są jednoznaczne jak i materiał dowodowy nie budzi żadnych wątpliwości.

Także uznanie, że świadczenie wzajemne, które mieli pokrzywdzeni świadczyć na rzecz R. M. i które de facto egzekwował, w sposób oczywisty jawi się jako „świadczenie niewspółmierne” jest logiczną konsekwencją oceny sekwencji zdarzeń, które sąd ujawnił.

Porównanie w każdym z tych przypadków wartości majątkowej świadczenia zastrzeżonego w umowie dla wyzyskiwanego oraz świadczenia które zobowiązywał się on w zamian spełnić, wskazuje, że przekroczona została w obrocie dysproporcja (na niekorzyść pokrzywdzonych). Pokrzywdzeni A. T., E. K., M. B., H. M. nie tylko

zobowiązywali się do spłaty pożyczonej kwoty z odsetkami, ale nadto upoważniali oskarżonego do dysponowania swoimi nieruchomościami (mieszkaniami), z czego R. M. nader skwapliwie korzystał, choć pożyczkobiorcy należności swoje spłacali.

Także w przypadku, J. G. i D. G. świadczenia wzajemne trudno uznać za współmierne w stosunku do kwot pożyczek, które uzyskali. D. G. ma bowiem w zamian za 400 złotych pożyczki zwrócić 4.000 złotych, zaś jej mąż 7000 złotych i to mimo, że pierwotnie ustalili inne warunki spłaty.

Takiej oceny nie zmienia nawet to, że D. G. istotnie zaprzestała spłat, kiedy dowiedziała się o „procederze” oskarżonego. Znamienne jest bowiem to, że już w dacie zawierania owych umów, prócz uzgodnienia wysokości odsetek i rat, które pokrzywdzeni mieli wpłacać, oskarżony podjął działania, które miały zabezpieczyć dochodzenie zwrotu kwot, których wysokość samodzielnie będzie mógł ustalać (podpisanie weksli in blanco oraz umów bez wskazania kwot pożyczek).

Z tych też względów umorzenie postępowań co do tych czynów oskarżonego z uwagi na przedawnienie karalności każdego z nich, jest oczywiście słuszne i nie może być kwestionowane.

Nietrafnie kwestionuje obrona uznanie sprawstwa i winy R. M. co do czynu popełnionego na szkodę J. K.. I w tym przypadku oskarżony miał pełną świadomość, że mężczyzna, który przyszedł do niego po pożyczkę nie miał zdolności kredytowej, bo utrzymywał się renty, zaś jedynym jego majątkiem było mieszkanie, a pożyczone 12.000 złotych chciał przeznaczyć na „rozkręcenie interesu”.

I tu oskarżony w zamian za pożyczoną kwotę w umowie wpisał, iż udzielił 45.000 złotych (co już było oczywiście niekorzystne dla J. K.), a nadto pokrzywdzony ustanowił hipotekę umowną na swojej nieruchomości i upoważnił, będącego wówczas w lombardzie, D. N., na podstawie pełnomocnictwa do sprzedaży mieszkania, które nota bene już w sierpniu 2004r. stało się własnością oskarżonego. Trudno uznać, iż świadczenia, do których zobowiązywał się J. K., były ekwiwalentne do tego, co świadczył na jego rzecz sam oskarżony.

O determinacji R. M. w dążeniu do uzyskania „należnego” według własnej oceny świadczenia z tytułu umowy pożyczki 12000 złotych J. K., świadczy choćby to, że realizował uprawnienia z tego tytułu nawet w toku niniejszego postępowania, kiedy to przedstawiono mu zarzut i zastosowano nawet tymczasowe aresztowanie.

Z tego też względu zarówno skazanie za ten czyn kwalifikowany z art. 304 k.k., jak uczynił to Sąd Rejonowy w Świdnicy, jak i wymierzenie kary roku pozbawienia wolności stanowi wynik prawidłowo dokonanej oceny nie tylko materiału dowodowego i ustaleń faktycznych poczynionych na tej podstawie, ale i racjonalnego wyważenia wszelkich okoliczności świadczących przeciwko oskarżonemu oraz na jego korzyść (choć tu trudno takowe stwierdzić), które rzutowały na uznanie stopnia jego zawinienia i społecznej szkodliwości tego czynu.

W tej też części stanowisko sądu meriti jest w pełni zasadne, i jako takie zostało podzielone przez sąd odwoławczy, który w tym zakresie uznaje je za własne.

Natomiast skazanie R. M. za czyny składające się według sądu a quo na ciąg przestępstw opisany w pkt IX 1 – 17 dyspozycji zaskarżonego wyroku, a poczynionych w ramach pierwotnie postawionych zarzutów, nie może być zaaprobowane.

W pierwszej kolejności zauważa sąd ad quem, że porównanie opisów czynów pierwotnie zarzucanych (XXIV i XXV) i tych które ostatecznie sąd przypisał (IX 15 i IX 17) zdaje się wskazywać, iż doszło do wyjścia poza ramy aktu oskarżenia.

Wynika to stąd, że pierwotnie R. M. zarzucono popełnienie czynów z art. 13§1 k.k. w zw. z art. 286§1 k.k. polegających na tym, że „w bliżej nieustalonej dacie pod koniec 2004r.” (i 2005r. w przypadku M. S.) usiłował doprowadzić pokrzywdzone do niekorzystnego rozporządzenia mieniem własnym za pomocą wprowadzenia w błąd co rzeczywistej

wartości udzielonej pożyczki, w ten sposób, że w umowie, że udziela pożyczki gotówkowej w wysokości 2000 złotych (M. S.) i 3000 złotych (K. K.), lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na zabezpieczenie dokumentów.

Z ustaleń, poczynionych przez sąd a quo wynika przy tym, że obie kobiety istotnie uzyskały pożyczki od R. M. (K. K. pożyczyła 300 złotych, zwróciła łącznie 475 zł, a M. S. – 500 lub 300 złotych tu ustalenia sądu są niejasne) i po spłacie umówionych kwot, otrzymały z powrotem weksle, które wystawiły jako zabezpieczenie. Natomiast umowy, które zabezpieczono w trakcie przeszukania u oskarżonego, a które zostały przez oskarżonego wypełnione na kwoty odpowiednio 3000 i 2000 złotych nie wiązały się z żadnymi pożyczkami, które w dacie ich ujawnienia miały być realizowane. Dotyczyły zatem świadczeń, które w żadnym razie nie można by uznać za wzajemne. Oskarżony, o ile by je wykorzystał, tj. złożył w sądzie i na tej podstawie domagałby się zapłaty od kobiet tych kwot, stanowiłoby wprowadzenie w błąd i doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. A skoro zabezpieczono je przed ich wprowadzeniem do obiegu prawnego, przyjęto usiłowanie, choć i tu wyliczenie szkody dla pokrzywdzonych budziłoby zastrzeżenia. Wpisane do umów kwoty, o ile powiązać je z pożyczkami, przy których były podpisane, należałoby dodać do tego, co świadczyły kobiety i czego domagał się oskarżony.

Natomiast sąd meriti przypisał oskarżonemu to, że w dacie zawarcia samych umów pożyczek gotówkowych (zatem w innym czasie aniżeli przyjęto to w akcie oskarżenia) wykorzystał przymusowe położenie pokrzywdzonych i nałożył na nie obowiązek świadczenia niewspółmiernego ze świadczeniem wzajemnym, tj. zwrotu pożyczki wraz z odsetkami (475 i 816 złotych).

Gdy uwzględni się, że „przedmiotowe granice procesu określa zdarzenie faktyczne, które oskarżyciel opisał w akcie oskarżenia w formie zarzutu, podając także naruszony, jego zdaniem, przepis ustawy karnej. Sąd nie jest przy tym związany ani samym opisem, ani też kwalifikacją prawną tego czynu wskazaną przez oskarżyciela, **wiąże go natomiast czyn jako zdarzenie faktyczne i tych granic przekroczyć już nie może**. Stąd też wyjście poza ramy oskarżenia mogłoby nastąpić tylko wtedy, gdyby w grę wchodziło przyjęcie - oprócz znamion czynu zarzucanego w akcie oskarżenia - ponadto **innych zdarzeń lub znamion czynu w stosunku do czynu zarzucanego (rozszerzenie jego zakresu)** albo zastąpienie go zupełnie innymi znamionami (...)" (tak SN w wyroku z 21 września 2006 r., V KK 10/06, LEX nr 196961).

Skoro zatem oskarżyciel publiczny uznał, że R. M. usiłował dokonać przestępstwa oszustwa, które miało polegać na wpisaniu w umowy kwot znacznie wyższych aniżeli rzeczywiście udzielone (i co istotne spłacone) pożyczki, to w tym tylko upatrywał przestępczego działania oskarżonego. Zatem na czym innym miało polegać działanie oskarżonego i w innym czasie miało zostać podjęte.

Inną kwestią, której ani prokurator, ani sąd nie starali się wykazać było to, czy oskarżony „przeszedł” z fazy przygotowań do stadium usiłowania dokonania poszczególnych przestępstw, skoro umowy (choć wypełnione) były u niego w domu.

W pozostałych przypadkach ustalenia sądu, dotyczące przede wszystkim niewspółmierności świadczenia wzajemnego, do którego zobowiązywali się pokrzywdzeni, zawierając umowy pożyczek gotówkowych z oskarżonym, są mniej niż skromne, zwłaszcza, że dokonana została zmiana i to istotna opisów poszczególnych czynów, których sprawstwo R. M. przypisano.

Pierwotnie, pomijając kwalifikację prawną przyjętą przez oskarżyciela (na co uwagę zwracał uprzednio sąd odwoławczy), zarzucano oskarżonemu to, że niekorzystne rozporządzenie mieniem (świadczenie wzajemne ze strony pożyczkobiorców) obejmowało kwoty wpisane przez niego do umów i na podstawie których sądy wydawały nakazy zapłaty (G. R. pożyczyła 400 zł, a nakaz zapłaty opiewa na 2000 złotych, M. R. odpowiednio 300 złotych i nakaz na kwotę 1000 złotych, S. Z. – 400 zł i 2000 zł, T. K. – 1000 zł i 3000 zł, H. G. – 500 zł i 3000 zł, A. G. – 300 zł i 3000 zł, M. M. – 500 zł i 3000 zł, M. B. – 500 zł i 2000zł, B. C. – 300 zł i 3000 zł, L. D. – 300 zł i 3000 zł, Z. K. – 500 zł i 3000 zł, W. M. – 700 zł i 3000 zł, L. K. – 300 zł i 1900 zł, I. M. – 400 zł i 1600 zł).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd orzekający dokonał modyfikacji opisu czynu i pominął kwestie umów, które oskarżony wypisywał w sposób sprzeczny z pierwotnymi ustaleniami, na podstawie których pożyczkobiorcy podejmowali decyzję o zaciągnięciu pożyczki w lombardzie R. M..

Zmiana ta skutkowała tym, że przy obecnym brzmieniu czynów przypisanych niewspółmierne świadczenie wzajemne ma polegać np.:

- G. R. przy pożyczce 400 złotych, po 6 miesiącach, z odsetkami, zwrócić miała łącznie 480 złotych;
- M. R. pożyczył 300 złotych, a zwrócić miał 360 złotych;
- S. Z. przy pożyczce 400 złotych miał zwrócić 658 złotych,
- T. K. przy pożyczce 1000 złotych miał zwrócić 1200 złotych;
- A. G. pożyczył 300 złotych a zwrócić miał 400 złotych,
- M. M. pożyczył 500 złotych a zwrócić miał 750 złotych,
- M. B. pożyczyła 600 złotych a zwrócić miała 800 złotych itd.

W czym upatrywał sąd orzekający niewspółmierności świadczenia trudno stwierdzić, skoro wyeliminował kwestię umów, które dowolnie wypełniał sam oskarżony i dzięki którym uzyskiwał nakazy zapłaty kwot kilkakrotnie wyższych. W uzasadnieniu (str. 28 uzasadnienia) wskazał sąd, iż owej niewspółmierności upatruje w zobowiązaniu do „uiszczenia na rzecz oskarżonego kwoty pożyczki z odsetkami”.

W przypadku W. M. i L. K. pominięta została w ogóle kwestia zobowiązań, które podpisali już w dacie zawarcia umowy pożyczki, na podstawie których zobowiązywali się do zapłaty 3000 złotych.

Zgodzić się można z sądem a quo, że pokrzywdzeni, podejmując decyzję zaciągnięciu pożyczki w lombardzie R. M., znajdowali się w sytuacji przymusowej. Nie mogli zaciągnąć pożyczki w banku, a znaleźli się w sytuacji, kiedy dodatkowe środki były im niezbędne dla zaspokojenia potrzeb swoich i swoich najbliższych i okoliczności te były oskarżonemu wiadome, bowiem informowali go o tym, przedkładając nawet stosowne zaświadczenia o wysokości dochodów. Tym samym zrealizowane zostało jedno ze znamion występku z art. 304 k.k., lecz w kwestii wykazania, iż w zamian za udzielenie pożyczki oskarżony domagał się dla siebie świadczenia niewspółmiernego, argumentów na poparcie takiej tezy sąd nie przedstawił.

Nadto wskazana przez tenże sąd wysokość świadczenia wzajemnego w przypadku L. D. zdaje się być błędna, ponieważ z ustaleń wynika, że L. D. miał wpłacić 4 raty po 95 zł każda, zatem łącznie jest to kwota 380 złotych. Natomiast sąd przyjął, iż było to 680 zł.

Z tych też względów podzielił sąd odwoławczy zarzut obrony, iż ustalenia sądu w zakresie wykazania wszystkich ustawowych znamion czynów z art. 304 k.k., które zamierzał przypisać sąd orzekający nie przekonują. Z tego też powodu rozstrzygnięcie w tym zakresie zostało uchylone, a sprawę przekazano do ponownego rozpoznania.

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy sąd I instancji ograniczy się jedynie do przesłuchania oskarżonego, zaś w pozostałym zakresie winien skorzystać z uprawnień wynikających z art. 442§2 k.p.k.

Winien jednakże sąd mieć na uwadze i to, że wyrok zaskarżony był jedynie na korzyść R. M., zatem nowe ustalenia i rozstrzygnięcie nie mogą być mniej korzystne aniżeli dotychczasowe (art. 443 k.p.k.).

Odnosząc się natomiast do zarzutu błędu w przyjęciu, iż czyny przypisane oskarżonemu (w tym na szkodę J. K.) popełnione zostały w ciągu przestępstw, w sytuacji kiedy – zdaniem apelującego – stanowią one przestępstwo ciągle, to jest on chybiony.

„Aby można było przyjąć, iż ma miejsce jeden czyn ciągle, o którym jest mowa w art. 12 k.k. sprawca musi działać z góry powziętym zamiarem, obejmującym wszystkie zachowania, dopiero bowiem wówczas przyjąć można, iż popełniono czyn w warunkach art. 12 k.k. W przypadku bowiem, gdy sprawca wykorzystuje każdą nadarzącą się okazję do popełnienia czynu zabronionego, można mówić co najwyżej o ciągu przestępstw z art. 91 k.k.” (wyrok S.A. w Łodzi, z dnia 25.10.2012r. sygn. akt II AKa 222/12, LEX nr 1237095).

Zgromadzony materiał dowody nie pozwala przyjąć, że oskarżony działał w krótkich odstępach **z góry powziętym zamiarem**. Pokrzywdzeni sami zgłaszali się do jego lombardu i nie miał na to wpływu, w swoim procederze wykorzystywał nadarzącą się okazję, tj. położenie i brak doświadczenia oraz przezorności pożyczkobiorców. Dlatego też przyjęcie konstrukcji ciągu przestępstw, jak uczynił to sąd rejonowy, było oczywiście trafne.

Ponieważ w części dotyczącej skazania za jeden czyn oraz umorzeń apelacja nie została uwzględniona, w tym zakresie winny mieć zastosowanie regulacje z art. 636§1 k.p.k., mając jednakże na względzie to, że przeważającej części (17 czynów) rozstrzygnięcie zostało uchylone, sąd odwoławczy zwolnił R. M. od obowiązku uiszczenia tych kosztów.